

hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén, eliisa.girsen@siilinjärvi.fi, p. 044 740 1123

Siilinjärven hyvinvointikerto mus 2021-2025

Johtoryhmä ja tarkastuslautakunta 28.4.2025

Hyvinvointijaos 29.4.2025

Kunnanhallitus 19.5.2025

Valtuusto 26.5.2025

SIILINJÄRVI

Hyvinvointiker- tomuksen laadinta

Indikaattoritiedon keruu

Teemakohtaiset asiantuntijoiden
pienryhmät

Hyte-työryhmä →
yhteiskirjoittaminen

Hyte-työryhmä → painopisteet

Päätöksenteko: johtoryhmä →
hyvinvointijaos → kunnanhallitus →
kunnanvaltuusto

SIILINJÄRVI

Hyvinvoinnin johtaminen ja rakenne

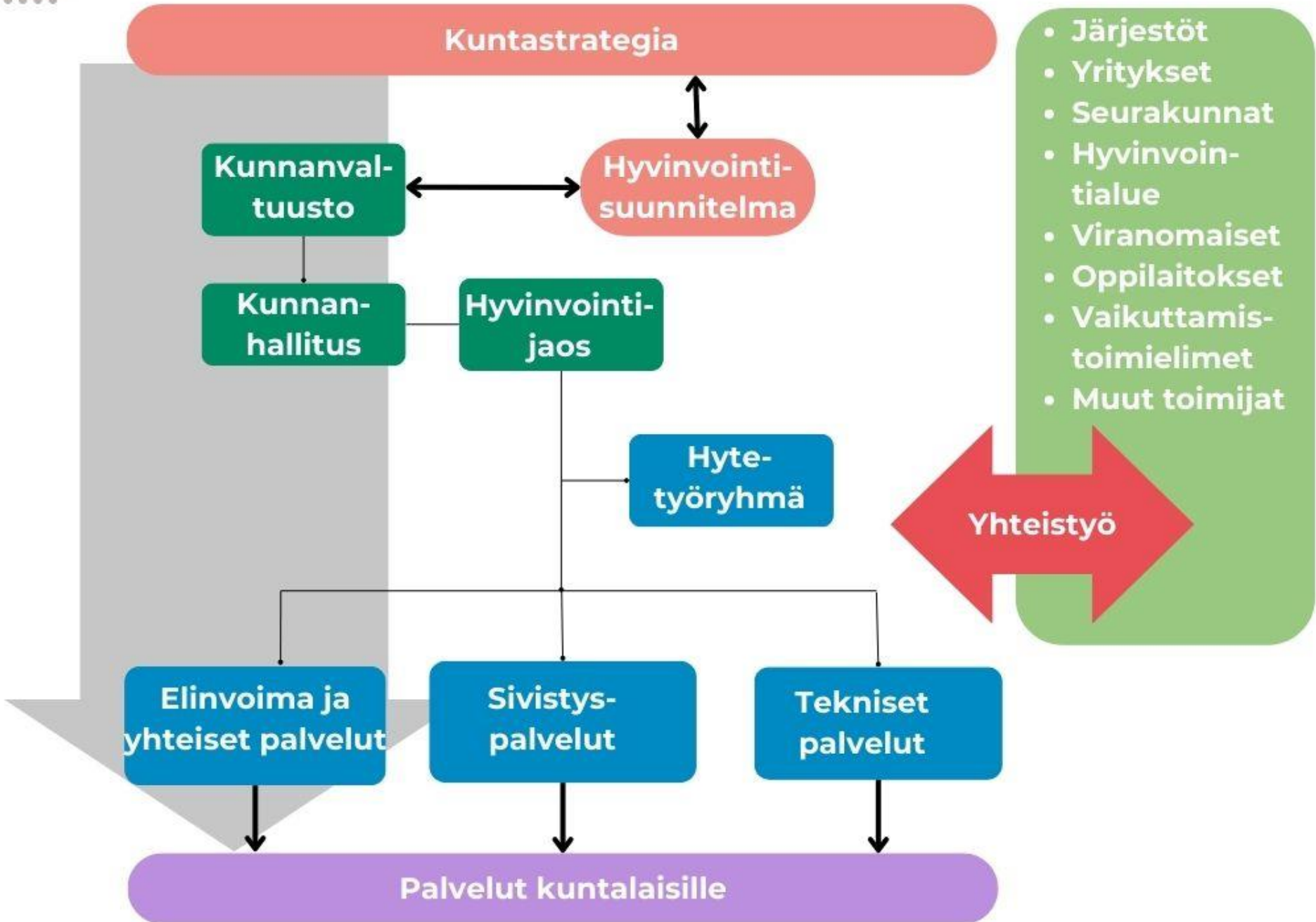

Hyvinvointi on osa kunnan strategiaa ("Hyvinvoiva arki")

Hyvinvointijaos ja HYTE-työryhmä koordinoivat ja toimeenpanevat. Hyvinvointikoordinaattori mahdollistajana.

Monialainen yhteistyö keskiössä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö kunnassa

KUNTA LIITTO Kommun-förbundet

Sote-uudistuksen vaikutukset

- Sote-palvelut hyvinvointialueelle 2023
- Yhteistyössä haasteita ja onnistumisia
- Hva avustaa yhdistyksiä - yhteistyö
- Kokemuksellisen hyvinvointikyselyn tuloksissa näkyy huoli sote-palveluiden saatavuudesta

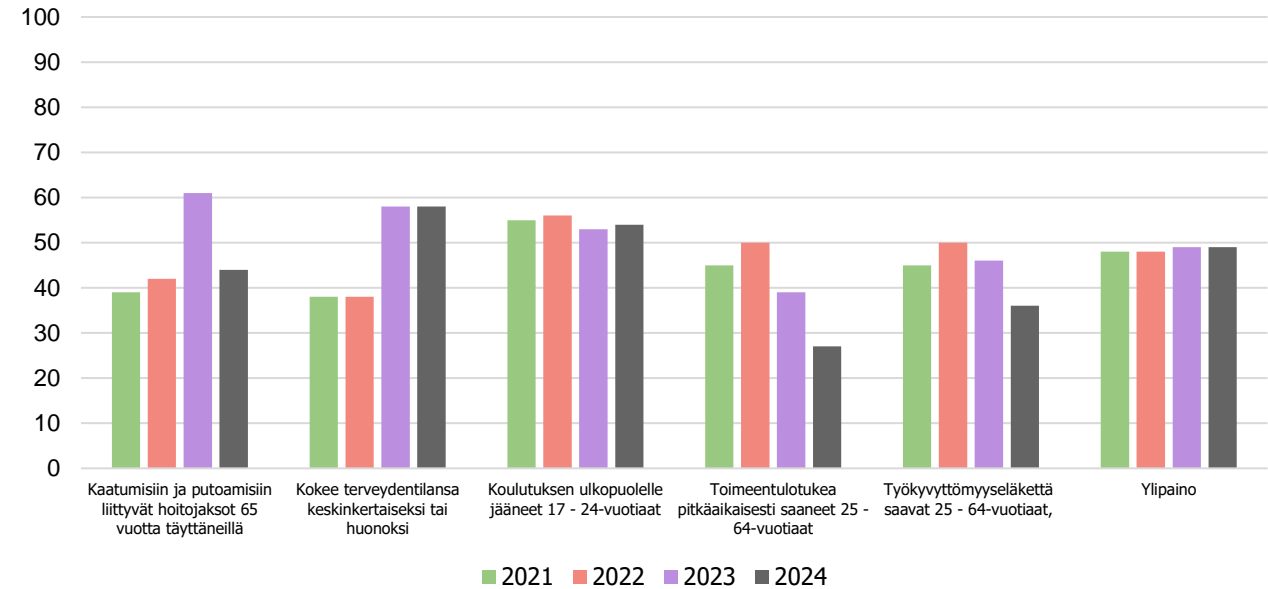

Muita muutoksia

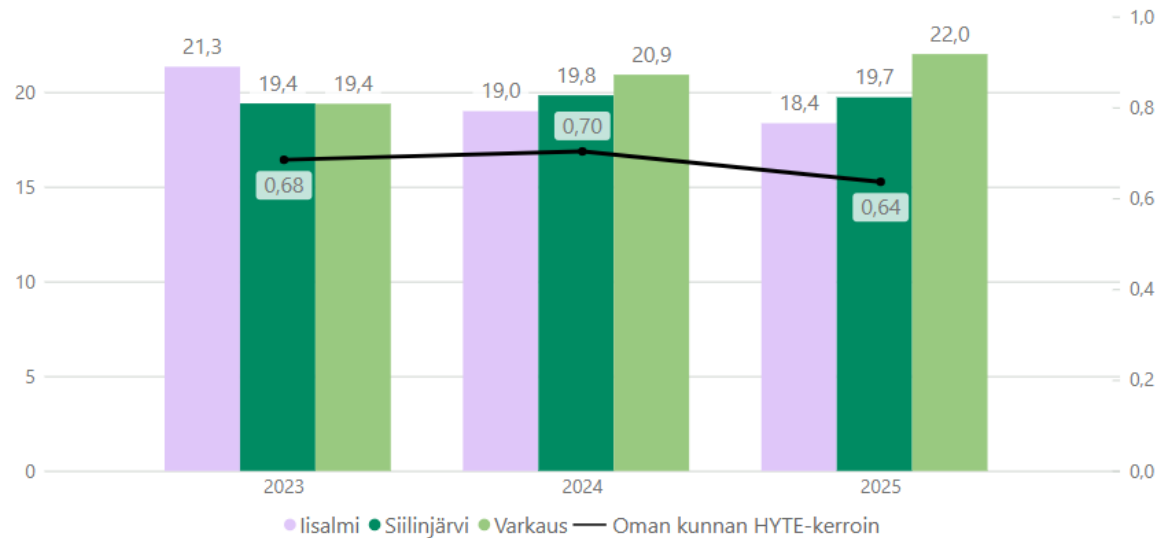

- Korona vaikutti vielä valtuustokauden alussa
- Ukrainan sota ja maahanmuuttajat
  - Kotouttamispalveluiden uudistus 1.1.2025
- Työvoimapalveluiden uudistus 2025

HYTE-kerroin

HYTE-kertoimen vertailua

Kunta	Asukasluku	Kunnan HYTE-kerroin	Valtionosuus, €
Kontiolahti	15136	0,71	334 531,36
Kaarina	36339	0,67	750 656,64
Kangasala	33473	0,66	679 699,29
Kempele	19514	0,64	386 662,13
Siilinjärvi	21290	0,64	419 913,88
Hollola	22885	0,63	446 825,77
Iisalmi	20618	0,59	378 458,43

siilinjarvi.fi/100vuotta

Hyvinvoinnin edistämisen toimet 2021-2025

Hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 painopisteet ja tavoitteet

1. Mahdollisuus mielekkääseen arkeen

- Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä
- Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen

2. Hyvinvointia ja osallisuutta tukevat palvelut

- Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia
- Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

3. Hyvinvointia tukeva ja kestävä elinympäristö

- Mahdollisuus kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen
- Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö

**Mielen-
hyvinvointi**

Kuntalaiset kokevat olevansa osa yhteisöjä

- Tapaamo-hanketoiminta on tarjonnut uuden kohtaamis- ja kokoontumispaikan kuntalaisille ja järjestötoimijoille.
- Järjestö- ja toimijafoorumi (JTF) kokoontuu säännöllisesti 3–4 kertaa vuodessa
- Uutena avustusmuotona hyvinvointiavustus.
- Järjestöjen ja kunnan välisen viestinnän vahvistamiseksi aloitettiin järjestöuutiskirjeen julkaisu 4–6 kertaa vuodessa.

Voimavarat itsestä ja läheisistä huolehtimiseen

Järjestetty Voimaa vanhuuteen -toimintamallin mukaista tehokuntosalitoimintaa seniorien toimintakyvyn ylläpidon tueksi.

Varhaiskasvatuksessa toimii kaksi perheohjaajaa.

Päihdetilannekyselyn perusteella aloitettu kuntakohtainen vanhempaintoiminta-malli.

Ruokakasvatustyöryhmät varhaiskasvatukseen ja opetukseen.

Siilin Nuoret -hankkeessa edistettiin koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten työllisyyttä ja kiinnittymistä tukitoimiin ja heille suunnattuihin palvelupolkuihin

Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

Vuodesta 2022 lähtien kokoontunut lapsiparlamentti. Kokoontuu kerran vuodessa teemoitettuun tapaamiseen, jossa mukana on myös kunnan viranhaltijoita ja kuntapäätäjiä.

Lasten vaalit järjestettiin yhteistyössä Lapset on tärkeitä -hankkeen kanssa, ja lasten kuuleminen ja osallisuus olivat etusijalla äänestystuloksen perusteella toteutetun tapahtuman toteuttamisessa.

Vuonna 2023 Siilinjärvellä järjestettiin ensimmäisen kerran osallistuva budjetointi, jossa kuntalaiset saivat ehdottaa ja äänestää, miten osa julkisista varoista käytetään.

Kuntalaisille on toteutettu säännöllisesti eri palveluita koskevia kyselyitä ja vastauksia on hyödynnetty palvelujen kehittämisessä.

Rakenteet ja palvelut tukevat hyvinvointia

Maahanmuuttopalvelut Siilinjärvellä tarjoavat ohjausta ja neuvontaa matalalla kynnyksellä ja palvelupaikat sijaitsevat keskeisillä sijainneilla.

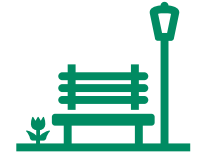
Uutena hyvinvointia edistävänä palveluna kunta aloitti maksuttoman liikuntaneuvonnan työkäisille.

Oppilaan ja opiskelijan hyvinvoinnin turvaaminen on hyvän opetuksen lähtökohta ja koulussa toteutetaan kiusaamisen vastaista toimintaa ja poissaolojen ehkäisemistä.

Koulunuorisotyön ja Nuoret pystyy -hankkeet tukivat nuorten kasvua ja kehitystä.

Hyvinvointijaos jakaa avustuksia järjestöille n. 100 000 € vuodessa.

Mahdollisuus kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen

Kulttuurikyselyssä (2023) kirjasto nousi tärkeimmäksi kulttuuripalveluksi, ja sen palveluja on kehitetty erityisesti digitaalisten palvelujen osalta. Erilaiset tapahtumat, kuten kulttuuri- ja lastentapahtumat, koetaan tärkeiksi ja niihin osallistutaan aktiivisesti

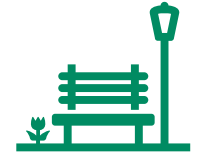
Siilinjärven nuoriso- ja kulttuuritoimi tuottaa vuosittain 10–15 avointa yleisötilaisuutta, joihin osallistuu 7 000–10 000 henkilöä.

Siilinjärvellä toimii laaja joukko aktiivisia yhdistyksiä ja taiteen ammattilaisia, jotka järjestävät tapahtumia, kuten Siilifolk, KumpuRock ja ManttuFest.

Siilinjärvellä on otettu käyttöön valtakunnallinen Kaikukortti

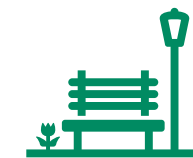
Mahdollisuus kulttuuriin ja oman näköisen vapaa-ajan viettämiseen

---

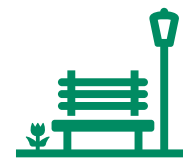
- Perusopetuksen kouluilla järjestetään oppilaille ilmaista Harrastamisen Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa
- Koulujen piha-alueille on rakennettu ja peruskorjattu lähiliikunta-alueita
- Luonto- ja ulkoliikuntamahdollisuuksia on kehitetty lisäämällä taukopaikkoja, rakentamalla ulkokuntoilualueita ja kuntoportaita
- Liikuntapaikkojen sähköinen varausjärjestelmä on otettu käyttöön padel-, pickleball- ja tenniskenttien varauksissa

Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö 1/2

- Ympäristöhäiriöiden selvittäminen ja ehkäiseminen:
  - Liikennemelun vaikutukset on selvitetty ja huomioitu kaavoituksessa. Ilman laatu on huomioitu vilkkaiden liikenneväylien läheisyyteen sijoittuvissa kerrostalokohteissa.
- Virkistysalueet:
  - Uusille asuinalueille on toteutettu leikkipuistoja ja nykyisten asuinalueiden leikkipuistoja on saneerattu. Osallistuvan budjetoinnin kautta torille toteutettiin leikkiväline.

Hyvinvoinnin mahdollistava ja turvallinen arkiympäristö 2/2

- Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen:
  - Useita kestävän liikkumisen hankkeita on valmistunut: Kumpusen uusi kevyenliikenteen väylä, Siilinjoen silta ja kevyenliikenteen väylä sekä Mäntymäki-Taivallahti kevyenliikenteen reitti ovat parantaneet liikenneturvallisuutta ja saavutettavuutta.
- Joukkoliikenteen käyttö:
  - Joukkoliikenteen käyttö on kasvanut merkittävästi. Joukkoliikenteen käytön edellytyksiä on parannettu katoksilla ja INFO-tauluilla. Matkaketjuajattelua on lisätty eri liikkumismuotojen välillä.

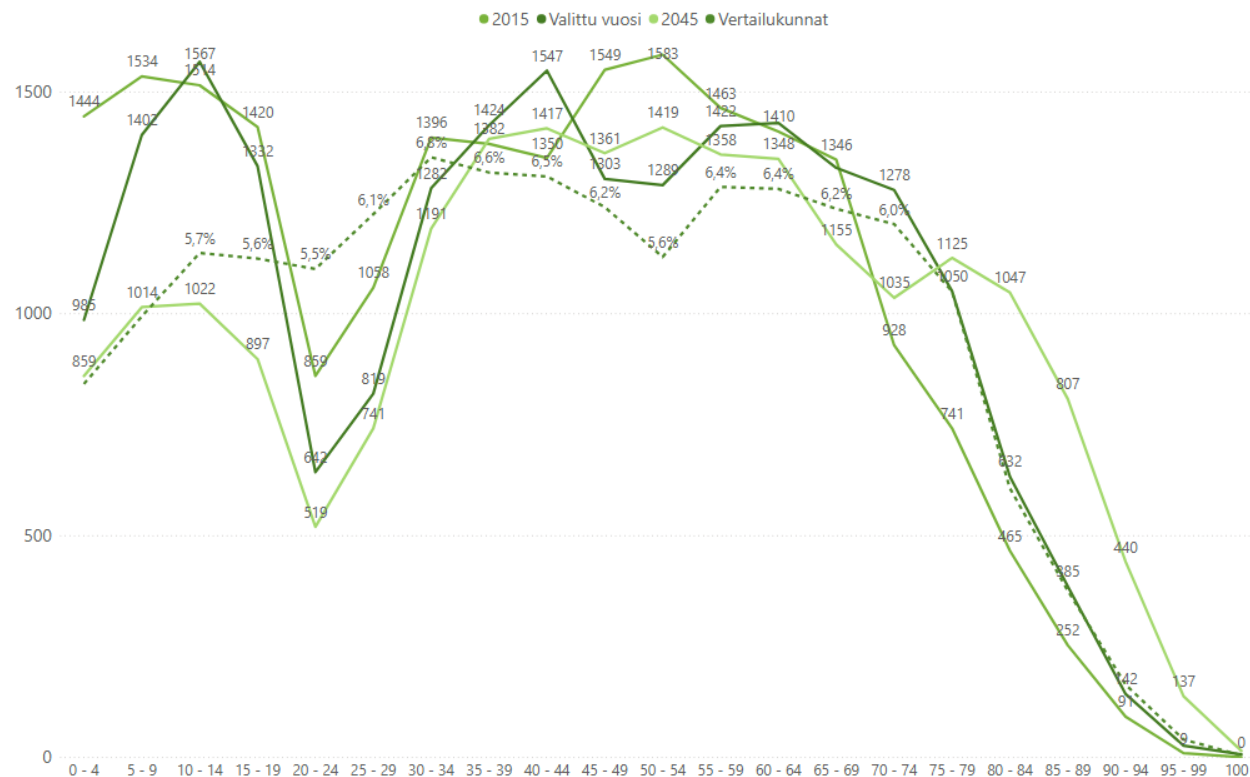
siilinjarvi.fi/100vuotta

Väestön hyvinvointi

Väestöennuste 2045

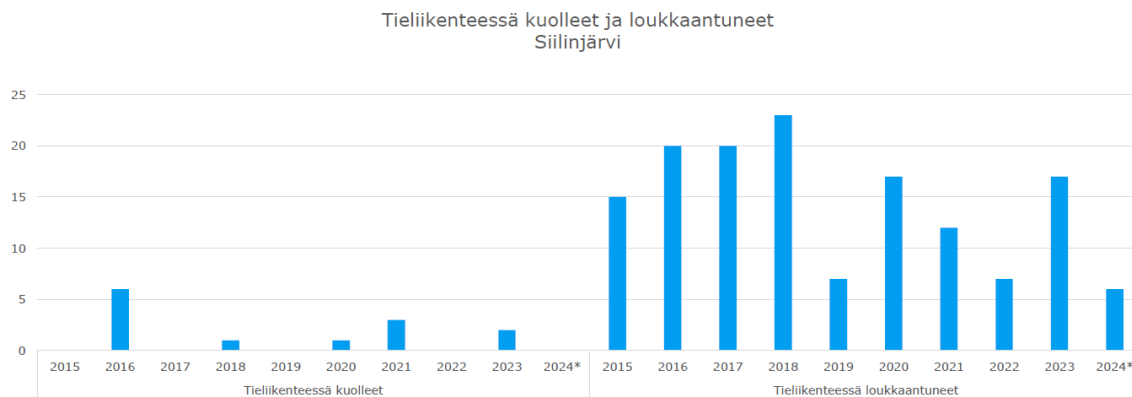
Ikärakenne 2015-2045

- Vuonna 2045 lasten ja nuorten määrä romahtaa ja yli 75 vuotiaiden määrä kasvaa
- Väestön ikääntyminen vaatii varautumista

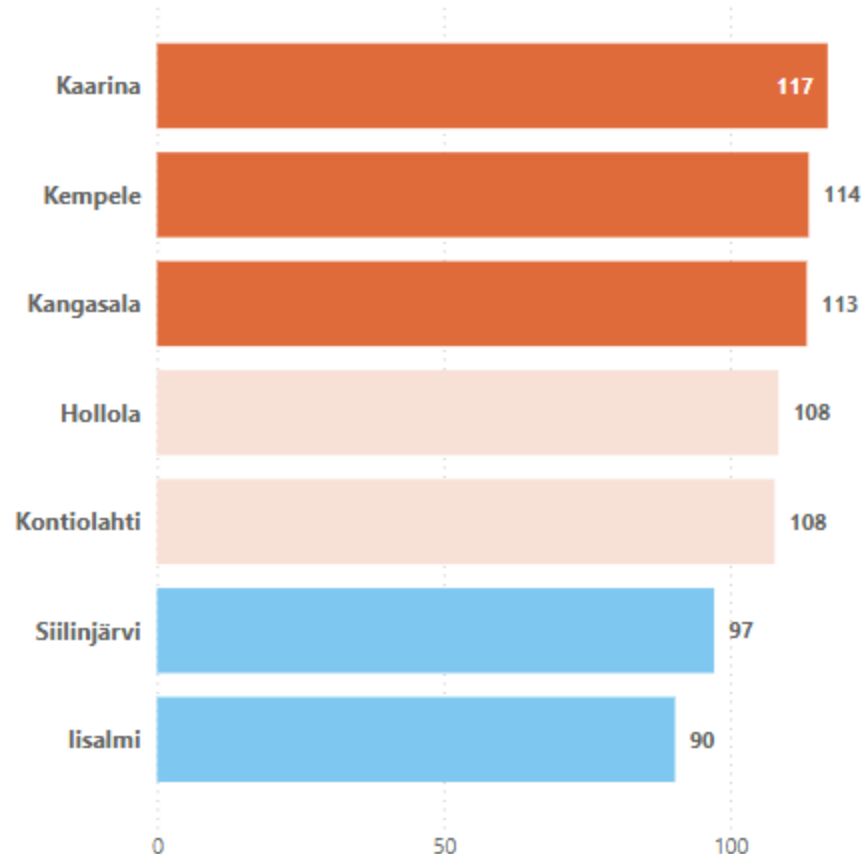
Turvallisuus

Henkilövahingot tieliikenteessä 2015–2024, Siilinjärvi (* ennakkotieto)

- Liikenneturvallisuus on kehittynyt hyvään suuntaan (pl. vuosi 2023)
- Haastavin ikäryhmä on 15–17-vuotiaat, joille tapahtuu suhteessa eniten onnettomuuksia tieliikenteessä muihin ikäryhmiin verrattuna.
- Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset ovat vähentyneet samoin kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

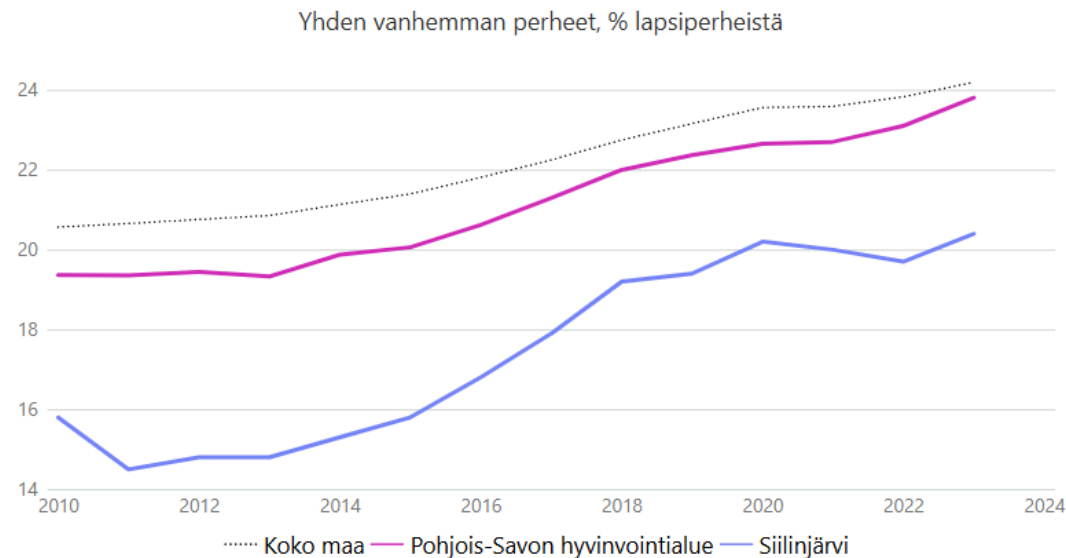
Hyvinvointi-indikaattori

- Having, loving, being (elintaso, yhteisyyssuhteet, itsensä toteuttaminen)
- Yhteensä 13 indikaattoria
- Keskiarvokunta saa pisteet 100

Lapset ja lapsiperheet

Yhden vanhemman perheet ovat lisääntyneet muuta maata enemmän

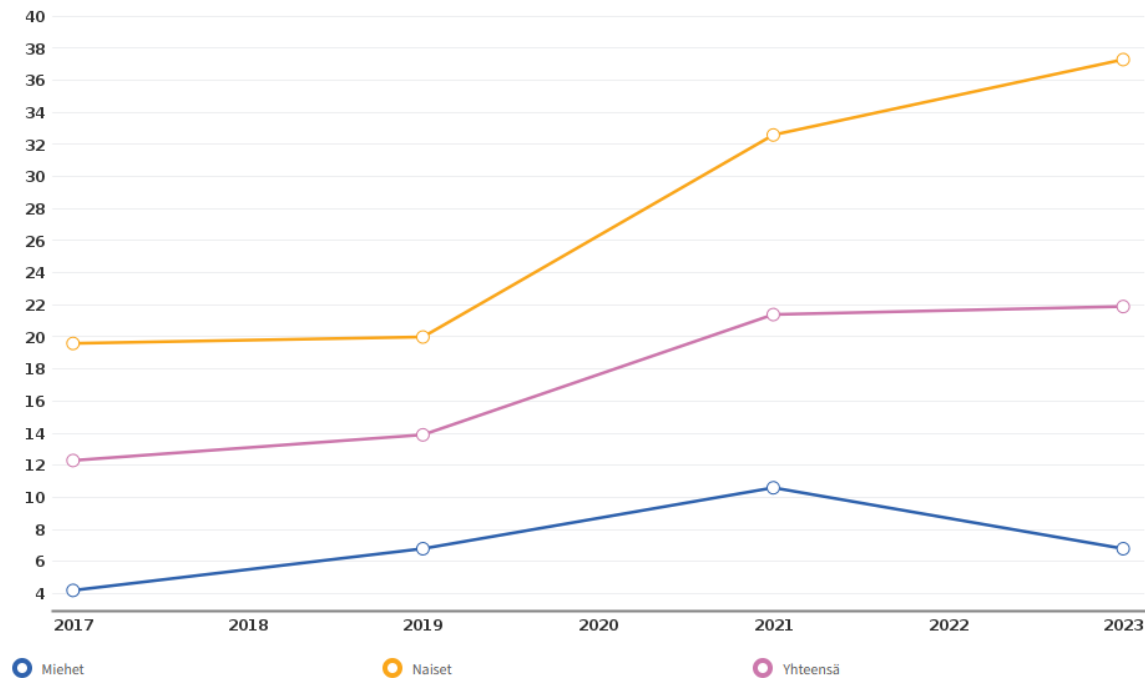

- 1–5-vuotiaista lapsista 88 % varhaiskasvatuksessa
- Tuen tarve rajojen asettamisessa ja tunnetaitojen vahvistamisessa
- Lasten pienituloisuusaste muutama maata pienempi (2023 Siilinjärvi 8,7 %; koko maa 12,2 %)

Nuoret

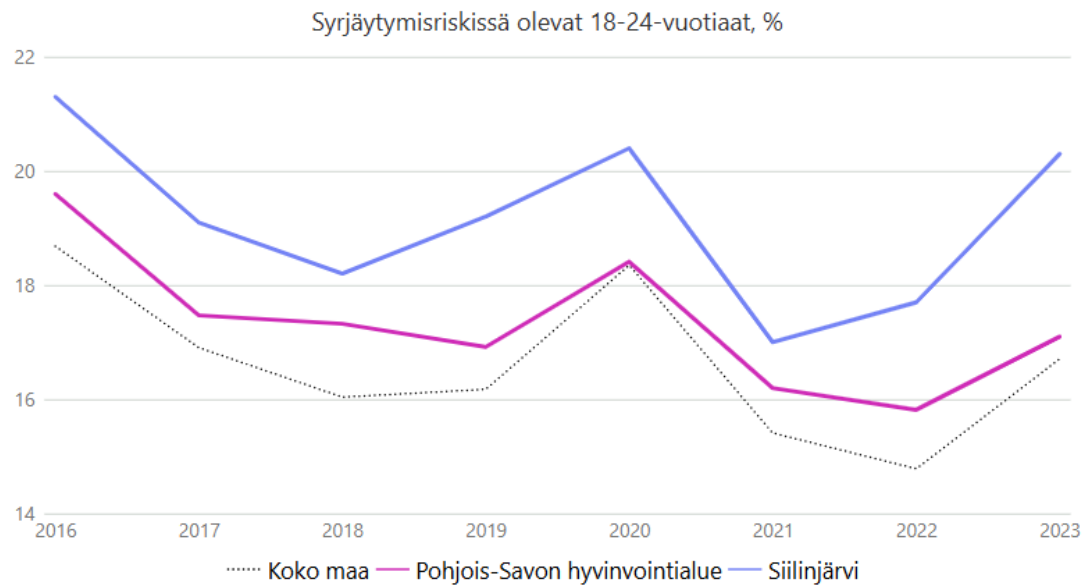
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

info ind. 328 Alue: Siilinjärvi

- Tyttöjen ja poikien hyvinvointi eriytyy.
  - Ahdistuneisuus
  - Nukkuminen, syöminen ja liikkuminen
- Koulupoissaolot ovat lisääntyneet.
- Yläkoululaisilla raittius yleistynyt, lukiossa ei.

Nuoret aikuiset

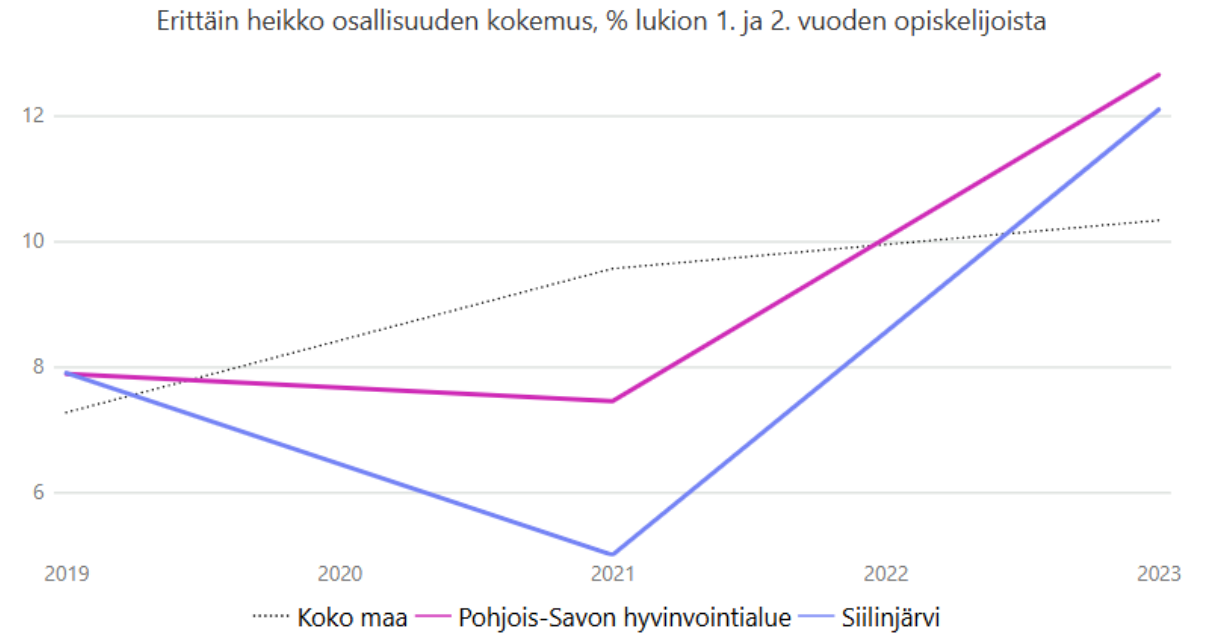

Lähde
Sotkanet

Tiedon ajankohta:
2023

Uusin arvo (Oma kunta)
20,30

Yksikkö
%

Lähde
Sotkanet

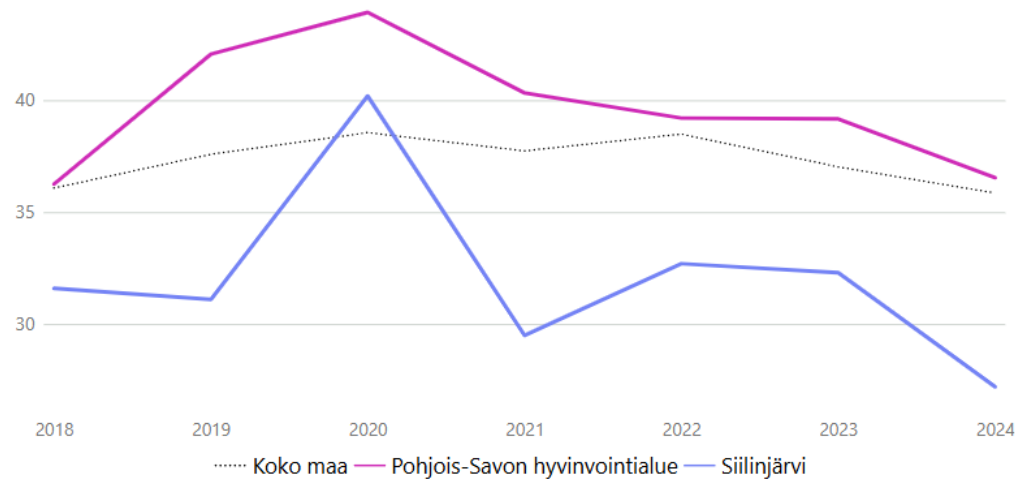
Tiedon ajankohta:
2023

Uusin arvo (Oma kunta)
12,10

Yksikkö
%

Fyysinen toimintakyky hyvä

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

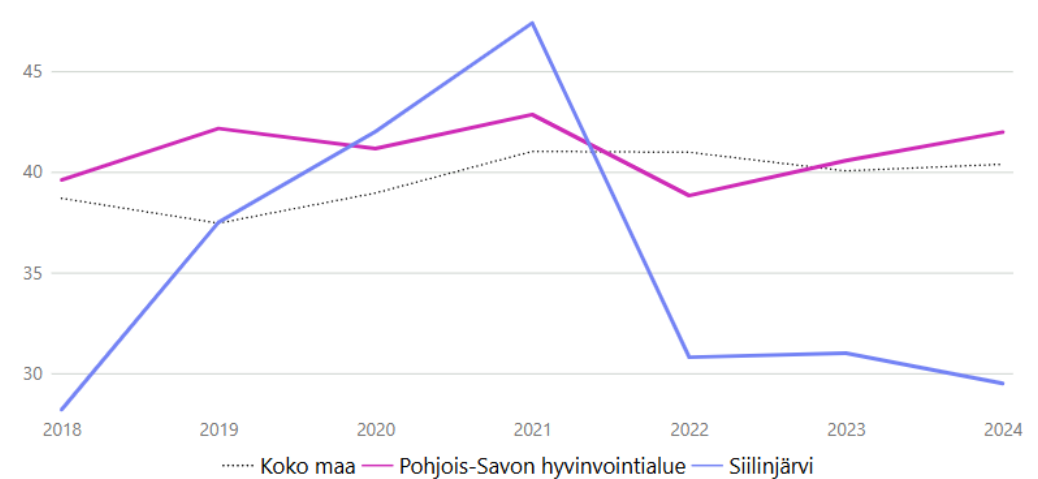
Lähde
Sotkanet

Tiedon ajankohta:
2024

Uusin arvo (Oma kunta)
27,20

Yksikkö
%

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Lähde
Sotkanet

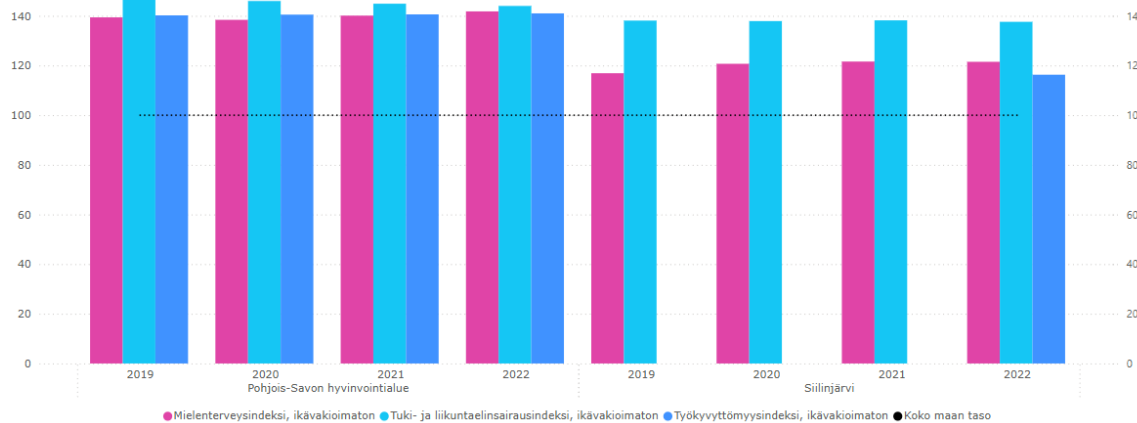
Tiedon ajankohta:
2024

Uusin arvo (Oma kunta)
29,50

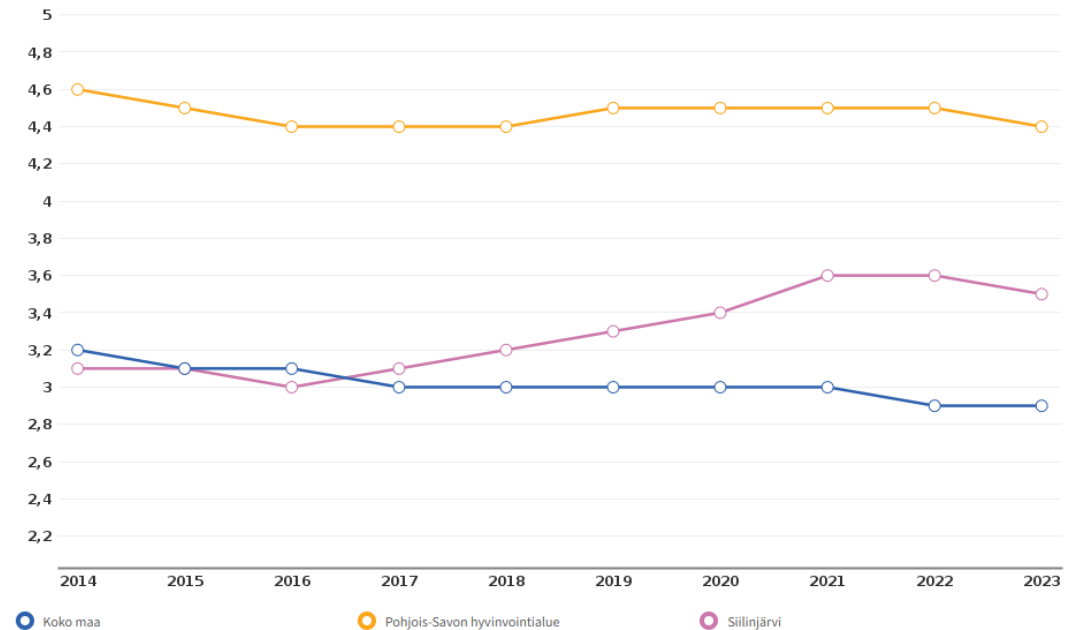
Yksikkö
%

Työikäiset

Mielenterveysindeksi, tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi ja työkyvyttömyysindeksi Siilinjärvellä ja Pohjois-Savossa 2019–2022. Koko maan taso on 100

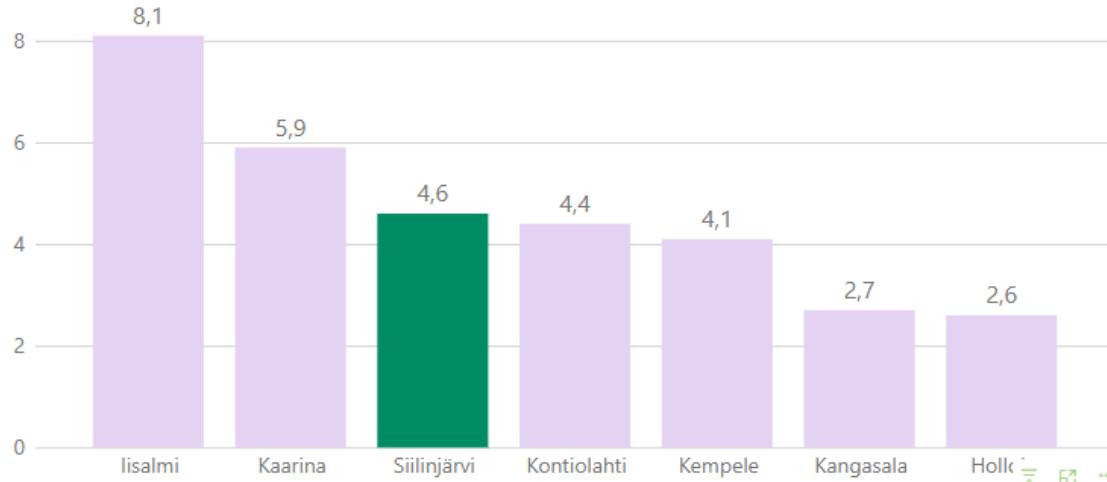

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–64-vuotiaiden osuus

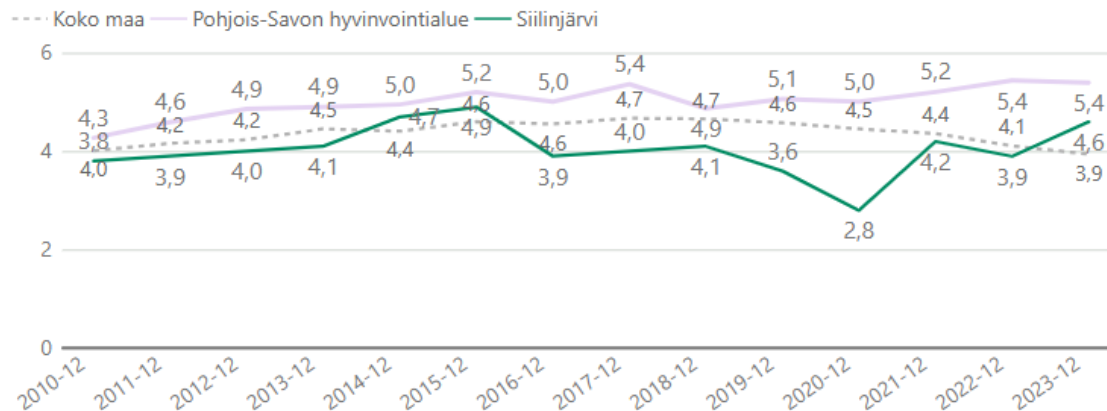

Ikäihmiset

Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, %
vastaavanikäisestä väestöstä, %

Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä, %

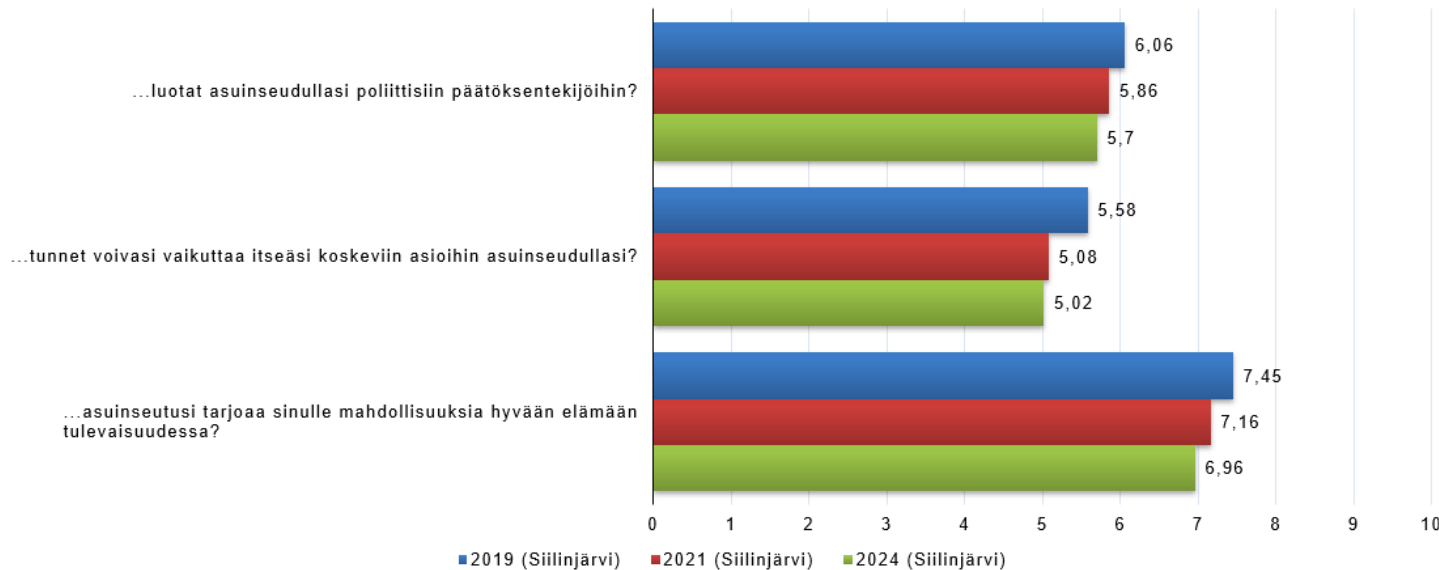
- Omaishoidon tuella hoidettavien määrä tarkoittaa myös vastaavaa määrää omaishoitajia.
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot ovat merkittävästi vähentyneet kuluneen valtuustokauden aikana yli 64-vuotiailla (2019: 388 ja 2023: 296 / 10 000 vastaavan ikäistä)
- Ikääntyvät ovat iso voimavara, koska iso osa on hyväkuntoisia.

Maahanmuuttajat

	2020	2021	2022	2023
SIILINJÄRVI väestö	21251	21293	21232	21290
Ulkomaalais-taustaisia	328	359	343	501
Ulkomaan kansalaisia	194	213	201	348
Vieraskielisiä	317	340	325	438

- Merkittävin väestönkasvun syy 2023.
- Ukrainalaiset isoin ryhmä.
- Kotoutumislain uudistuksen (1.1.2025) myötä kunnalle on tullut lisää vastuita kotoutumisen edistämisessä, kehittämisessä ja seurannassa.

Kokemuksellinen hyvinvointi

Voimavarana luonto, liikunta, läheiset ja työ.

Hyvinvointia heikentävät oma tai läheisen sairaus, työ, huoli toimeentulosta sekä kokemus terveydenhuollon palveluiden huonosta saatavuudesta tai huoli terveydenhuollon palveluiden heikentymisestä.

Mitä hyvää

- Siilinjärven väestö on keskimäärin nuorta, hyvin koulutettua ja hyvin toimeentulevaa.
- Lapsilla ja nuorilla on samanlaisia hyvinvoinnin haasteita kuin muualla Suomessa mutta
  - liikkumisen mittareilla mitattuna siilinjärveläisten ja nuorten fyysinen kunto on maan keskiarvoa parempi
  - lasten lihavuus on harvinaisempaa kuin maassa keskimäärin.
- Hyvät lähtökohdat terveyden ja hyvinvoinnin ennaltaehkäisevään työhön

Mitä hyvää

- Siilinjärven vahvuutena ovat palveluiden monialaisuus ja pienen kunnan ketteryys palveluihin ohjaamisessa sekä ammattilaisten matalan kynnyksen saavutettavuus.
- Siilinjärvellä on kehitetty toimivia rakenteita hyvinvointijohtamisen tueksi.
- Siilinjärvellä on kehittävä ote erilaisiin hankkeisiin.
  - SitraLab ohjelma
  - KäPy-hankkeet
- Kunnan palvelualueiden välisen yhteistyön koetaan vahvistuneen

Vielä kehitettävää

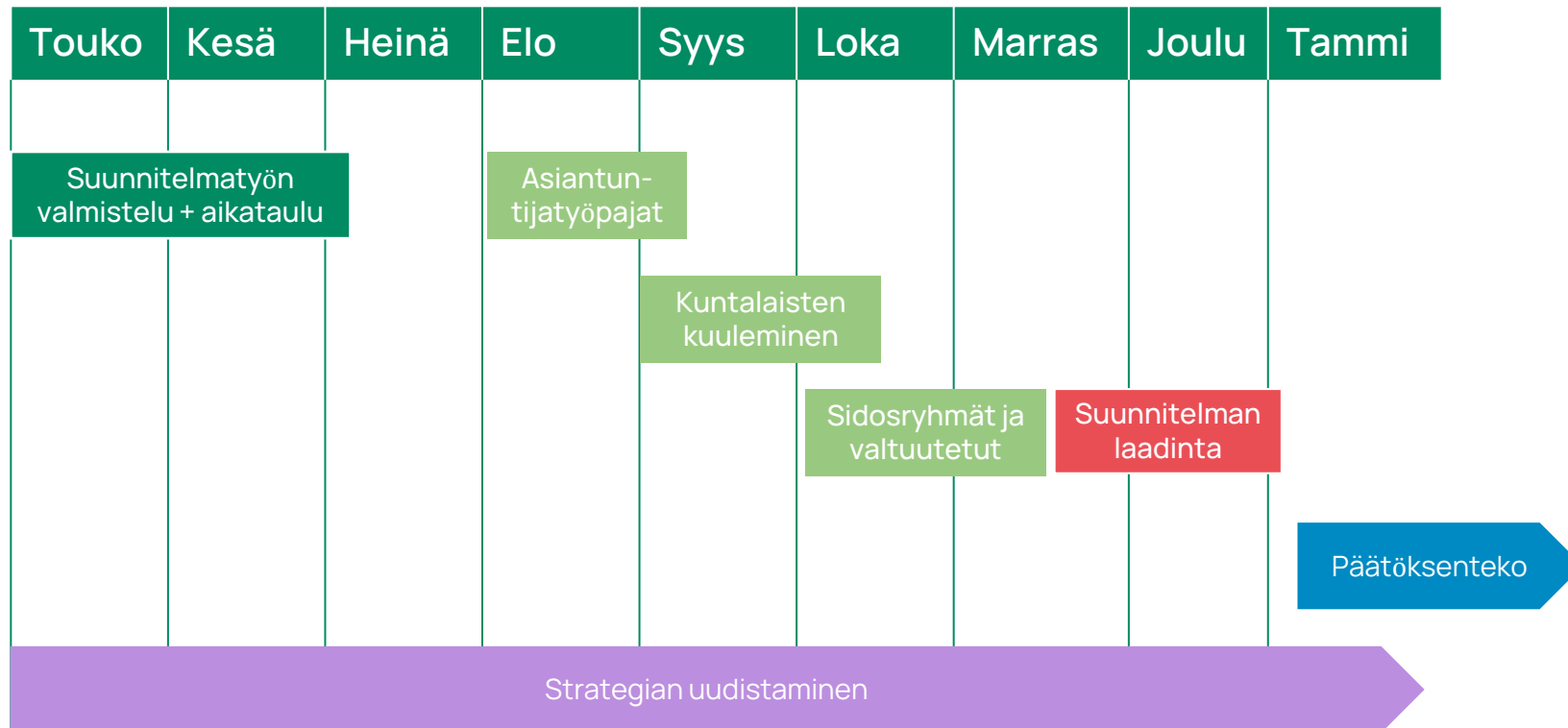
- Mielenterveyden haasteet kaikissa ikäryhmissä
- Tarvitaan lisää kokemustietoon perustuvaa tiedonkeruuta valtakunnallisten tilastojen tueksi
- EVA:n kehittäminen
- Kuntaorganisaation ulkopuolisten toimijoiden ja kunnan yksiköiden välinen yhteistyö on monipuolista mutta se voisi olla vielä strategisemmin ohjattua ja tavoitteellisempaa.
- Kunta – HVA yhteistyön vahvistaminen

Painopisteet 2025-2029

- Demokratian, tulevaisuususkon ja hyvinvoinnin vahvistaminen osallisuuden keinoin.
- Hyvinvoinnin ja terveyden perustan eli unen, ravitsemuksen ja liikunnan vahvistaminen kaikissa ikäryhmissä.
- Vanhemmuutta tukemalla tuetaan lasten tervettä kasvua sekä vanhempien omaa hyvinvointia.
- Toimivat ja turvalliset arkiympäristöt hyvinvoinnin mahdollistajina.
- Lisäksi seuraavat asiat on huomioitava kaikissa painopistealueissa:
  - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden laaja-alaisuuden ja monitoimijuuden lisääminen sekä näkyväksi tekeminen.
  - Mielen terveyden edistäminen kaikissa politiikoissa (pitää sisällään päihteettömyyden ja väkivallattomuuden).

Hyvinvointisuunnitelma 2025-2029

SIILINJÄRVI

SYDÄN SEN sanoo